

Konwencja o zakazie używania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich

Otwarta do podpisania w Genewie dnia 18 maja 1977 r.

Dz. U. z dnia 30 grudnia 1978 r., nr 31, poz. 132

Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji,

kierując się interesami umocnienia pokoju i pragnąc przyczynić się do powstrzymania wyścigu zbrojeń oraz do osiągnięcia powszechnego i całkowitego rozbrojenia pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową, jak również do uchronienia ludzkości od niebezpieczeństwa użycia nowych środków prowadzenia wojny,

zdecydowane kontynuować negocjacje mające na celu uzyskanie rzeczywistego postępu w kierunku podjęcia dalszych kroków w dziedzinie rozbrojenia,

uznając, że postęp nauki i techniki może otworzyć nowe możliwości w zakresie oddziaływania na środowisko,

przypominając Deklarację Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie środowiska człowieka, przyjętą w Sztokholmie dnia 16 czerwca 1972 roku,

świadome, że wykorzystywanie technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych mogłoby przynieść poprawę wzajemnego stosunku między człowiekiem a przyrodą oraz przyczynić się do ochrony i poprawy środowiska dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń,

uznając jednakże, że wykorzystanie takich środków technicznych w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich mogłoby mieć niezwykle szkodliwe następstwa dla dobrobytu człowieka,

pragnąc ustanowić skuteczny zakaz wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub w jakichkolwiek innych celach wrogich dla wyeliminowania niebezpieczeństwa, które takie wykorzystanie stwarza dla ludzkości, oraz potwierdzając swą wolę działania na rzecz urzeczywistnienia tego celu,

pragnąc również przyczynić się do pogłębienia zaufania między narodami i do dalszej poprawy sytuacji międzynarodowej, zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

1. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się do niewykorzystywania w celach militarnych lub jakichkolwiek innych celach wrogich technicznych środków oddziaływania na środowisko, powodujących rozległe, trwałe lub poważne następstwa, jako sposób powodowania zniszczeń, wyrządzenia szkód lub strat jakimkolwiek innemu Państwu będącemu Stroną.

2. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się nie udzielać pomocy, poparcia ani nie nakłaniać żadnego Państwa, grupy Państw lub organizacji międzynarodowej do podejmowania działalności sprzecznej z postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu.

Artykuł II

W rozumieniu artykułu I określenie "techniczne środki oddziaływania na środowisko" oznacza każdy środek mający na celu - poprzez rozmyślne kierowanie procesami naturalnymi - dokonywanie zmian w dynamice, składzie lub strukturze Ziemi, włączając w to jej biosferę, litosferę, hydrosferę i atmosferę lub przestrzeń kosmiczną.

Artykuł III

1. Postanowienia niniejszej Konwencji nie stoją na przeszkodzie wykorzystywaniu technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych i nie naruszają powszechnie uznanych zasad oraz mających zastosowanie norm prawa międzynarodowego dotyczących takiego wykorzystania.

2. Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji zobowiązują się ułatwić możliwie najbardziej pełną wymianę informacji naukowej i technicznej co do wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach pokojowych oraz mają prawo uczestniczyć w tej wymianie. Państwa będące Stronami, które mają możliwości to czynić, będą przyczyniać się indywidualnie albo wspólnie z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi do międzynarodowej współpracy ekonomicznej i naukowej w dziedzinie ochrony, poprawy i pokojowego wykorzystania środowiska, z należyтым uwzględnieniem potrzeb rozwijających się regionów świata.

Artykuł IV

Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się podejmować wszelkie kroki, które będzie uważało za konieczne zgodnie ze swoją procedurą konstytucyjną, w celu zakazania i zapobiegania wszelkiej działalności sprzecznej z postanowieniami niniejszej Konwencji we wszystkich miejscach podlegających jurysdykcji tej Strony lub pozostających pod jej kontrolą.

Artykuł V

1. Państwa będące Stronami niniejszej Konwencji zobowiązują się do wzajemnych konsultacji i współpracy między sobą w celu rozwiązywania wszelkich problemów, jakie mogłyby powstać co do celów niniejszej Konwencji lub co do stosowania jej postanowień. Konsultacje i współpraca przewidziane w niniejszym artykule mogą być podjęte również w trybie odpowiednich procedur międzynarodowych w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i zgodnie z jej Kartą. Te procedury międzynarodowe mogą obejmować usługi odpowiednich organizacji międzynarodowych, jak również usługi Doradczego Komitetu Ekspertów, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu.

2. Dla realizacji celów określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu Depozytariusz, w ciągu miesiąca po otrzymaniu prośby od Państwa będącego Stroną niniejszej Konwencji, zwoła Doradczy Komitet Ekspertów. Każde Państwo będące Stroną może wyznaczyć eksperta do tego Komitetu, którego funkcje

i regulamin wewnętrzny określa Załącznik stanowiący integralną część Konwencji. Komitet przekaże Depozytariuszowi sprawozdanie ze swoich ustaleń co do okoliczności faktycznych, które będzie obejmować wszystkie opinie i informacje przedstawione Komitetowi w toku jego obrad. Depozytariusz prześle to sprawozdanie wszystkim Państwom będącym Stronami.

3. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji, które ma podstawy, aby sądzić, że jakiegokolwiek inne Państwo będące Stroną narusza zobowiązania wynikające z postanowień Konwencji, może złożyć skargę do Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Skarga ta powinna zawierać wszystkie odpowiednie informacje dotyczące sprawy, jak również wszystkie możliwe dowody potwierdzające jej zasadność.

4. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się współpracować w przeprowadzaniu każdego dochodzenia, które może podjąć Rada Bezpieczeństwa, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, na podstawie skargi otrzymanej przez Radę. Rada Bezpieczeństwa poinformuje o wynikach dochodzenia Państwa będące Stronami.

5. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji zobowiązuje się do przyjęcia z pomocą lub udzielenia poparcia, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, każdemu Państwu będącemu Stroną, które o to się zwróci, jeżeli Rada Bezpieczeństwa stwierdzi, że Strona ta poniosła szkodę lub jest narażona na nią wskutek naruszenia Konwencji.

Artykuł VI

1. Każde Państwo będące Stroną niniejszej Konwencji może zaproponować poprawki do Konwencji. Tekst każdej zaproponowanej poprawki zostanie przekazany Depozytariuszowi, który poda go niezwłocznie do wiadomości wszystkim Państwom będącym Stronami.

2. Poprawka wejdzie w życie w stosunku do każdego Państwa będącego Stroną niniejszej Konwencji, które przyjmie tę poprawkę, po złożeniu Depozytariuszowi dokumentów przyjęcia jej przez większość Państw będących Stronami. Następnie, w stosunku do każdego innego Państwa będącego Stroną, wejdzie ona w życie w dniu złożenia przez nie dokumentu przyjęcia.

Artykuł VII

Niniejsza Konwencja zawarta jest na czas nieokreślony.

Artykuł VIII

1. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Konwencji Depozytariusz zwoła do Genewy (Szwajcaria) Konferencję Państw będących Stronami Konwencji. Konferencja ta dokona przeglądu wykonywania Konwencji dla upewnienia się, czy jej cele i postanowienia są realizowane, oraz, w szczególności, rozpatrzy skuteczność postanowień artykułu I ustęp 1 w zakresie wyeliminowania niebezpieczeństwa wykorzystania technicznych środków oddziaływania na środowisko w celach militarnych lub innych celach wrogich.

2. Następnie, w odstępach nie mniejszych niż pięcioletnie, większość Państw będących Stronami Konwencji może, po przedstawieniu Depozytariuszowi propozycji w tej mierze, spowodować zwołanie konferencji w tych samych celach.

3. Jeżeli w ciągu dziesięciu lat od poprzedniej konferencji nie zostanie zwołana żadna konferencja w myśl ustępu 2 niniejszego artykułu, Depozytariusz zwróci się do wszystkich Państw będących Stronami niniejszej Konwencji o wypowiedzenie się co do zwołania takiej konferencji. W razie pozytywnej odpowiedzi jednej trzeciej Państw będących Stronami lub dziesięciu spośród nich, w zależności od tego, która z tych liczb będzie mniejsza, Depozytariusz podejmie bezzwłocznie kroki w celu zwołania konferencji.

Artykuł IX

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisania dla wszystkich Państw. Każde Państwo, które nie podpisało Konwencji przed jej wejściem w życie, zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może przystąpić do niej w każdym czasie.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji przez Państwa, które ją podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

3. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez 20 Rządów, zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu.

4. W stosunku do Państw, które złożą dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia po wejściu w życie niniejszej Konwencji, wejdzie ona w życie w dniu złożenia przez nie dokumentów ratyfikacyjnych lub dokumentów przystąpienia.

5. Depozytariusz poinformuje niezwłocznie wszystkie Państwa, które podpisały niniejszą Konwencję lub do niej przystąpiły, o dacie każdego podpisania, o dacie złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia oraz o dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji i każdej poprawki do niej, jak również o otrzymaniu innych zawiadomień.

6. Niniejsza Konwencja zostanie zarejestrowana przez Depozytariusza, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł X

Niniejsza Konwencja, której teksty w językach: angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne, zostanie złożona Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który prześle jej kopie należycie uwierzytelnione Rządom Państw, które Konwencję podpisały lub do niej przystąpiły.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni w tym celu przez swoje Rządy, podpisali niniejszą Konwencję otwartą do podpisania w Genewie dnia 18 maja 1977 roku.

Załącznik do Konwencji

Doradczy Komitet Ekspertów

1. Doradczy Komitet Ekspertów podejmuje czynności w celu ustalenia odpowiednich okoliczności faktycznych sprawy oraz przedstawia opinie ekspertów dotyczące każdego problemu przedstawionego zgodnie z artykułem V ustęp 1 niniejszej Konwencji przez Państwo będące Stroną, które zwróciło się z prośbą o zwołanie Komitetu.
2. Prace Doradczego Komitetu Ekspertów będą zorganizowane w sposób umożliwiający mu wywiązanie się z funkcji określonych w ustępie 1 niniejszego Załącznika. Komitet podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych dotyczących organizacji jego pracy, jeżeli jest to możliwe w drodze ogólnego porozumienia (consensus), a gdy jest to niemożliwe - większością głosów jego członków obecnych i głosujących. W sprawach merytorycznych głosowania nie przeprowadza się.
3. Funkcję Przewodniczącego Komitetu pełni Depozytariusz lub jego przedstawiciel.
4. Każdemu ekspertowi może towarzyszyć na posiedzeniach jeden lub kilku doradców.
5. Każdy ekspert ma prawo zwrócić się za pośrednictwem Przewodniczącego do Państw i organizacji międzynarodowych o informacje i pomoc, jakie uzna za pożądane dla umożliwienia Komitetowi wywiązania się z jego zadania.